

HORIZONTI

EKOLOŠKI INFORMATOR • GODINA IX • BROJ 32. • SUBOTICA, NOVEMBAR 2011. • BESPLATAN PRIMERAK

ORGANICA.net

Međunarodni festival organskih proizvoda
Nemzetközi biotermék fesztivál
International Organic Food Festival

BIO
fest
7

14. i 15. OKTOBAR, 2011.

SA ORGANSKIM PROIZVODOM U EVROPU

U organizaciji Udruženja TERRA'S, na Otvorenom univerzitetu je 14. i 15. oktobra održan 7. Međunarodni festival organskih proizvoda BIOFEST 2011. Ovogodišnja manifestacija je deo projekta ORGANICA.net, koji podržava Evropska unija, a sprovodi ga Udruženje TERRA'S u saradnji sa Udrugom Slap iz Osijeka u okviru IPA prekograničnog programa Hrvatske i Srbije.

Na svečanom otvaranju tradicionalno su dodeljena priznanja. Za "Bioproizvođača" je proglašen Stevan Nikolić iz Opova,

a za "Bioproizvod" kupinovo vino porodičnog poljoprivrednog gazdinstva Završki iz Darde u Hrvatskoj.

Takođe, su uručena uverenja polaznicima Međunarodne škole organske poljoprivrede održane preko istoimenog projekta Otvorenog univerziteta. Realizuje se kroz program reforme poljoprivrede Srbije u tranziciji, podržanog od strane Svetske banke i Ministarstva poljoprivrede, trgovine, šumarstva i vodoprivrede Republike Srbije. Opširnije na srednjoj strani.

HORIZONTI

Ekološko udruženje građana HORIZONTI je od osnivanja 1999. godine počelo sa štampanjem istoimenog ekološkog informatora u cilju pospešivanja komunikacije i protoka informacija, pre svega između ekoloških organizacija i predstavnika lokalne vlasti, ali i uopšte informisanja građana o najznačajnijim temama iz oblasti zaštite životne sredine.

U međuvremenu je prerastao u gradski informator i rađen je kroz različite projekte drugih organizacija, poput Udruženja TERRA'S uz podršku Službe za komunalne poslove, preduzetništvo i zaštitu životne sredine, koja je od 1. januara 2011. godine, reorganizovana u Službu za zaštitu životne sredine i održivi razvoj.

Grad Subotica

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО
ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ,
РУДАРСТВА И
ПРОСТОРНЕ ПЛАНИРАЊА
REPUBLIC OF SERBIA
MINISTRY OF ENVIRONMENT,
MINING AND SPATIAL PLANNING

По мери природе

Ovaj 32. broj Ekološkog informatora HORIZONTI je rezultat projekta Regionalnog Arhus centra Subotica koji Otvoreni univerzitet realizuje uz podršku Fonda za zaštitu životne sredine Republike Srbije i Grada Subotice.

AARHUSSU
ARHUS CENTAR SUBOTICA

OTVORENI UNIVERZITET
SZABADEGETEM
OPEN UNIVERSITY
SUBOTICA

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ФОНД ЗА ЗАШТИТУ
ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

**DOĐITE, POZOVITE, PIŠITE,
INFORMIŠITE SE!**

Radnim danima od 10 do 16 časova
Otvoreni univerzitet (II ulaz)
Trg cara Jovana Nenada 15
24000 Subotica

024 554 600 / 127

aarhussu@openunsubotica.rs
www.aarhussu.rs

Elektronska verzija informatora se nalazi na Internet adresama:

www.aarhussu.rs, www.terras.org.rs i

www.subotica.rs/sr/4266/edukacija-i-informisanje

Izdavač: Otvoreni univerzitet
Regionalni Arhus centar Subotica
Trg cara Jovana Nenada 15, 24000 Subotica
Telefon/fax: 024-554-600 lokal 127

Urednik izdanja: Snježana Mitrović

Saradnici: Ljiljana Krajnović

Iboja Farkaš

Prevod: Čila Nemet

Teh. priprema i dizajn: Agencija Organizator

Štampa: Printex, Subotica

Tiraž: 800

KONAČNO - POSLE SEČE – SADNJA

U toku je ozelenjavanje gradskih parkova "Dudova šuma" i "Prozivka". Radnici Čistoće će zasaditi oko 500 novih sadnica. Kada se podignu novi zasadi komunalna policija će više da patrolira i obilazi parkove, kako ne bi, kao ranijih godina, huligani lomili ili krali sadnice. U parku "Prozivka" zasađeno je 300 novih sadnica. Ideja je da se ceo prostor ozeleni kako bi na leto stanovnici uživali u hladu. Sadržane su sadnice jasena, hrasta i bora.

Radnici Čistoće ozelenjavali su i park "Dudova šuma". Zasađeno je oko 200 sadnica crnog bora, jasena i hrasta lužnja, a obavljani su i radovi na sanitarnoj seči.

Identitet jednom gradu može dati i zelenilo. Subotica želi ponovo da bude zeleni grad koji brine o kvalitetu vazduha, optimalno troši neobnovljive prirodne resurse, favorizuje takozvanu zelenu gradnju i ekološke modele transporta. Gradski parkovi predstavljaju mesta oaze mira, antistresa ili igre i rekreacije.

A Yu eco rtv je, prateći rad Info eko centra, prošle godine objavio prilog o stalnoj seči stabala u Dudovoj šumi u kojem su se pitali zašto se drveće uklanja, a ne obnavlja novim sadnicama. Od tada do sada prošlo je godinu dana. Bolje ikad nego nikad i neka se samo tako nastavi.

Izvor: <http://www.yueco.rs>

Sadržaj:

Dokument za budućnost
Preisпитати odluku o čistoći
Građani ne znaju koristiti zakone
Kontakt centar 024 - za građane
Kompost ulica 51. Divizije
Organsko u Osijeku

ARHUSKA KONVENCIJA

Na Otvorenom univerzitetu, 31. oktobra, okrugli sto o učešću građana u postupku izrade Strateškog akcionog plana za primenu Arhuske konvencije

DOKUMENT ZA BUDUĆNOST

U Regionalnom Arhus centru u Subotici, u ponedjeljak, 31. oktobra, održan je okrugli sto na kome se raspravljalo o učešću građana u postupku izrade Strateškog akcionog plana za primenu Arhuske konvencije u našoj zemlji. Za osam meseci, od kako je osnovan centar u Subotici, građani polako stižu naviku da se interesuju o stanju životne sredine, a istaknuta je i važna uloga medija u širenju svesti u ovoj oblasti.

Učesnici skupa su bili predstavnici lokalnih samouprava Severnobačkog i Severnobanatskog okruga, ekoloških nevladinih organizacija Subotice, Odžaka, Vrbasa, Bečeja, komunalnih preduzeća, kao i brojni mediji. U saradnji sa OEBS-om, okrugli sto je podržan i od strane Fonda za zaštitu životne sredine RS i Grada Subotice.

Ispred Organizacije za evropsku bezbednost i saradnju, prisutne je pozdravila, dr Olivera Zurovac Kuzman, savetnica za zaštitu životne sredine pri Misiji OEBS u Srbiji, koja je istakla neophodnost podizanja svesti građana i predstavnika vlasti u pogledu pitanja vezanih za oblast zaštite životne sredine. Svesna svih postojećih problema u praksi, ona je najavila objavljivanje rezultata paralelne analize kojom će biti prikazan broj podnetih prijava u vezi sa zaštitom životne sredine za period od 2009 - 2011. godine, kao i broj onih slučajeva koji bivaju rešeni. Grupa stručnjaka iz naše zemlje, predvođena ekspertom iz inostranstva, je pripremila ovaj dokument uz podršku Misije OEBS u Srbiji, sa svrhom obezbeđivanja procesa koji će omogućiti izvodljivo, delotvorno i postupno ispunjavanje zahteva Arhuske konvencije, a osmišljen je imajući u vidu specifičnosti uslova u našoj zemlji.

Resorno ministarstvo pokrenulo je postupak izrade Strateškog akcionog plana za primenu Arhuske konvencije u Republici Srbiji, čiji nacrt je predstavila, Tina Janjatić, zadužena u Ministarstvu životne sredine, rudarstva i prostornog planiranja za aktivnosti vezane za Arhusku konvenciju. Ona je naglasila značaj uključivanja javnosti u donošenje odluka i njihovo pravo da budu informisani i pri tome izdvojila značajnu ulogu medija i civilnog sektora.

U diskusiji koja je usledila prisutni su izrazili zadovoljstvo zbog inicijative za izradu plana koji bi trebao da doprinese implementaciji Arhuske konvencije u Srbiji. Isto tako, opšti je utisak da je neophodno pojačati pritisak civilnog sektora na resorno ministarstvo, kao i ojačati vezu između njih. Ali i kako uskladiti neophodnu decentralizaciju s jedne strane, ali i obezbediti kontinuiranu kontrolu resornog ministarstva o radu lo-

kalnih samouprava. Očito je da mnogi nosioci vlasti reaguju, tek na naredbe „odozgo”, smatrajući životnu sredinu marginalnom oblašću.

Kao veliki problem je saopšteno to što nakon podnete prijave, inspektori nemaju povratnu informaciju o tome šta se dalje dešava sa pojedinim slučajevima, a čula su se i razmišljanja da se osnuje Specijalizovan ekološki sud. Očito je da je od tri stuba, najlošija situacija u oblasti prava.

Kod stuba - dostupnosti informacijama skrenuta je pažnja da se u planu obradi deo kako „naterati” sve relevantne institucije da objavljuju što više ekoloških podataka, te osmisliti najbolji metod objedinjavanja svih informacija na jednom mestu, Internet strani.

GRAĐANI SE NE UKLJUČUJU U PROCES ODLUČIVANJA

Nivo neposrednog učešća građana u upravljanju lokalnom zajednicom je nizak, pokazalo je istraživanje koje je sproveo Centar za slobodne izbore i demokratiju (CeSID) uz podršku Misije OEBS-a u Srbiji. Istraživanje „Analiza stanja u oblasti neposrednog učešća u upravljanju lokalnom zajednicom” je realizovano u 115 jedinica lokalne samouprave, u periodu 2002 - 2010. godine.

Subotica je bila jedan od gradova koji je bio obuhvaćen projektom, a rezultat istraživanja pokazuje da je organizovan jedan referendum i dva zbora građana. Javnost i organizacije građanskog društva nisu iskoristili u dovoljnoj meri instrumente koje im pruža zakonska regulativa neposrednog učešća. Interesantan je podatak da su stanovnici u manjim sredinama aktivniji nego u gradovima.

U periodu od 2002. do 2010. godine bilo 375 referenduma, od kojih su 74% inicirale mesne zajednice, a 22% skupštine opština ili gradova. Neophodno je raditi na promenama zakonskog okvira, budući da je važeći Zakon o referendumu i narodnoj inicijativi prevaziđen i destimulišući za građane i organizacije građanskog društva.

Prema podacima istraživanja 78% građana nikad nije učestvovalo u nekoj akciji koja ima za cilj rešenje pitanja iz okruženja u kome žive.

(Izvor:www.yueco.rs)

REGIONALNI ARHUS CENTAR

Nastavak obuke u Regionalnom Arhus centru Subotica na Otvorenom univerzitetu

PREISPITATI ODLUKU O ODRŽAVANJU ČISTOĆE

U Regionalnom Arhus centru je, 17. oktobra, održan seminar o drugom stubu Arhuske konvencije na konkretnom primeru na temu: "Lokalni plan upravljanja otpadom u Subotici, te potrebni pomaci za njegovu dalju implementaciju u smislu donošenja novih i izmene starih akata (Odluka o održavanju čistoće)". Seminar je podržan od strane Fonda za zaštitu životne sredine RS i Grada Subotice.

Uvodu je, Nataša Đereg, iz CEKORA predstavila projekat "Ka zajednicama koje recikliraju u Osječko-baranjskoj županiji i Severno-bačkom okrugu" finansiranog od strane Evropske unije u sklopu programa prekogranične saradnje IPA Hrvatska – Srbija 2007 – 2013. U nastavku je podsetila prisutne da je Skupština grada Subotice, na 24. sednici održanoj 14. aprila ove godine, donela Lokalni plan upravljanja otpadom na teritoriji Grada Subotice do 2020. godine. Kao četvrta MERA i AKTIVNOST u ovom dokumentu je: Preispitivanje postojeće Odluke o održavanju čistoće, NOSIOCI su nadležni organi Gradske uprave iz oblasti komunalnih delatnosti i upravljanja otpadom, a rok izvršenja je NAKON usvajanja Lokalnog plana upravljanja otpadom. Sada, na polovini oktobra 2011. godine, pola godine od donošenja ovog dokumenta, pitamo se dokle se stiglo sa pripremanjem za novu i preispitivanjem postojeće Odluke, rekla je Nataša Đereg.

Odgovor je stigao od predstavnika lokalne samouprave, Margite Gal, da je pripremljen predlog (nove) Odluke o održavanju čistoće sa raznim alternativama završen, ali čelnici Gradske uprave moraju pokrenuti celokupnu proceduru. U diskusiju se uključio, Zvonko Bačić, iz JKP „Čistoća i zelenilo“ koji je rekao da su i njihovi stručnjaci pripremili predlog ovog akta. Snježana Mitrović, iz Udruženja TERRA'S, se zapitala kada i ko bi trebao da objedini sve relevantne subjekte u cilju dobijanja jednog kvalitetnog predloga Odluke koja bi, naravno, „prošla“ kroz javnu raspravu.

Stručni saradnik u gradskoj Službi za zaštitu životne sredine i održivi razvoj, mr Gordana Gavrilović, koja je učestvovala u izradi Plana, istakla je činjenicu da su, shodno Zakonu o upravljanju otpadom i Uredbi o odlaganju otpada na deponije lokalne samouprave u obavezi da u periodu od 2012. do 2016. godine smanje

odlaganje biorazgradivog otpada u stopi od najmanje 25% od ukupne količine (po težini) biorazgradivog komunalnog otpada.

DOPIS DONOSIOCIMA ODLUKA

Dopis uz izveštaj je, 26. oktobra, prosleđen čelnicima lokalne samouprave, u kojem je, između ostalog, zabeleženo:

Molimo Vas da nas obavestite u što kraćem roku o koracima koji su preduzeti i tekućim aktivnostima u procesu preispitivanja postojeće Odluke o održavanju čistoće iz 2006. godine kako je utvrđeno Lokalnim planom upravljanja otpadom za teritoriju Grada Subotice do 2020. godine.

Takođe, zahtevamo da se pre usvajanja nove Odluke o održavanju čistoće održi javna rasprava na kojoj će moći sodelovati i zainteresovana javnost, prema odredbama Arhuske konvencije i Zakona o upravljanju otpadom.

Predlog novog akta - Odluke o održavanju čistoće - je već urađen od strane lokalne samouprave, ali i od strane JKP „Čistoća i zelenilo“.

Prema Lokalnom planu, ovo preduzeće je u obavezi da tokom oktobra 2011. opremi centar za sakupljanje reciklabilnog otpada, te dostavi podatke o prikupljenoj količini sekundarnih sirovina.

Osim predstavnika lokalne samouprave i komunalnog preduzeća, skupu su prisustvovali predstavnici regionalne deponije, otkupnih stanica, nevladinih organizacija i medija, ukupno 13 prisutnih. Diskusija je rezultirala zaključkom da se uputi dopis nadležima u Gradskoj upravi koji pod hitno treba da iniciraju postupak za izmenu postojeće, odnosno izradu nove Odluke o održavanju čistoće.

U Regionalnom Arhus centru

GRAĐANI

U prostorijama Regionalnog Arhus centra Subotica, u petak, 18. novembra, u okviru projekta "Regionalni Arhus centar Subotica", održan je seminar namenjen studentima.

Profesor fakulteta Singidunum, dr Zoltán Vigh, upoznao je prisutne sa Konvencijom o dostupnosti informacija, učešću javnosti u donošenju odluka i dostupnosti pravosuđu u vezi sa pitanjima koja se tiču životne sredine. Ovu Konvenciju je potpisalo 44 države, uključujući i Evropsku uniju, sa tendencijom daljeg prihvatanja, a stupila je na snagu 30. oktobra 2001. godine.

Predavanje je, ujedno, bilo i prilika da se prikažu rezultati istraživanja javnog mnjenja sprovedenog na teritoriji Vojvodine kojim su obuhvaćeni studenti, učesnici programa za obrazovanje odraslih, saradnici u nastavi i asistenti fakulteta. Dobijeni rezultati uporedivi su sa istraživanjima koja su sprovedena na teritoriji EU i pokazuju da, kada je u pitanju informisanost o pitanjima zaštite životne sredine, svega 7,9% naših građana misli da je dobro ili izrazito dobro informisano, za razliku od 55% EU stanovnika koji su prilično dobro ili dobro informisani.

Zaključak koji proizilazi iz istraživanja je da, iako u Srbiji postoji dobar pravni osnov za

Otvorenog univerziteta Subotica, održano predavanje o primeni Arhuske konvencije u Srbiji

NE ZNAJU KORISTITI ZAKONE

slobodan pristup informacijama i učestvovanje javnosti u donošenju odluka od značaja za zaštitu životne sredine, veoma mali broj građana se upušta u realizaciju prava koja su njome zagarantovana. Istraživanje je pokazalo da naša zemlja ne obezbeđuje u potpunosti ova prava, pa samim tim ne ispunjava u dovoljnoj meri obaveze koje se tiču prvog i drugog stuba Arhuske konvencije.

Sve ovo ukazuje na potrebu jačanja građanskih potencijala u ovoj oblasti, podizanje nivoa ekološke svesti naših građana i unapređivanje sistema obrazovanja u oblasti zaštite životne sredine.

Asistent na fakultetu EPPS, Tamara Gajinov, održala je predavanje na temu "Eko znak kao pouzdana informacija o čistijoj proizvod-

SLABO INFORMISANJE

Na pitanje kako ocenjuju mogućnost učestvovanja građana u procesu donošenja odluka koje su od značaja za zaštitu životne sredine u Srbiji, svega 2,8% smatra da je obezbeđena veoma dobra mogućnost učešća, dok 21,2% smatra da takva mogućnost apsolutno ne postoji. Takođe, građani su veoma slabo informisani o mogućnosti da sa svojim predlozima i mišljenjima utiču na urbanističke planove i projekte kada se radi o njihovim uticajima na životnu sredinu. 92,7% ispitanika nikada nije tražilo od nadležnih organa podatke o stepenu zagađenja okoline. Za one koji su to ipak učinili javlja se dilema u kojoj meri su bili primorani da to učine prilikom pribavljanja različitih dozvola, saglasnosti i slično (odnosno pretpostavka je da je mali procenat njih to učinilo samoinicijativno).

nji". Prema njenim rečima on nije namenjen prehrambenim proizvodima, piću, kao ni medicinskim ni farmaceutskim preparatima, već se uglavnom dobija u oblasti turizma (hoteli, hosteli), imaju ga uređaji za domaćinstvo, tekstilni proizvodi, proizvodi od papira i sl. Eko znak Srbije je Nacionalna oznaka za proizvode i usluge koji imaju manje negativan uticaj na životnu sredinu od postojećih

EKO ZNAK ZA POTISJE KANJIŽA

Ministar životne sredine i prostornog planiranja dr Oliver Dulić dodelio je na Međunarodnom sajmu građevinarstva "South-East Europe Belgrade Building Expo", prvi EKO ZNAK Republike Srbije Akcionarskom društvu za proizvodnju građevinskog materijala „POTISJE KANJIŽA“ iz Kanjiže, za proizvode: „Vučeni crepovi“, „Presovani crepovi“ i „Proizvodi za međuspratne konstrukcije“, koji su do danas jedini proizvodi koji nose Eko Znak Republike Srbije.

Eko znak ne treba gledati samo kao pokazatelj za kupce, da proizvod koji ga nosi, ima manji negativan uticaj na životnu sredinu, od drugih, sličnih proizvoda koji postoje na tržištu, već i kao moćan alat za kompanije, kojim će se boriti za nove klijente i nova tržišta, povećanjem sopstvene konkurentnosti za buduće „zelene nabavke“.

na tržištu. Eko znak mogu dobiti proizvodi koji su proizvedeni na teritoriji Republike Srbije ako ispunjavaju kriterijume koje propisuje Pravilnik o uslovima i postupku za dobijanje prava na korišćenje eko znaka. Ovaj Pravilnik je propisalo Ministarstvo životne sredine, rudarstva i prostornog planiranja. Ono što je interesantno je da je za dobijanje srpskog eko znaka neophodno ispuniti sve

uslove koji su potrebni i za dobijanje EU eko znaka.

Koordinator marketing aktivnosti Arhus centra Subotica, Ljiljana Krajnović, predstavila je projekat "Regionalni Arhus centar Subotica" koji se realizuje uz podršku Fonda za zaštitu životne sredine, Grada Subotice i drugih, a u okviru kojeg su ova predavanja i održana.

KONTAKT CENTAR 024 – ZA GRAĐANE

Pokrajinski sekretar za lokalnu samoupravu i međuregionalnu saradnju dr Tomislav Stantić i gradonačelnik Subotice Saša Vučinić, 10. novembra, su u Uslužnom centru u Gradskoj kući, zvanično otvorili Kontakt centar 024. Cilj Kontakt centra, koji će raditi u okviru Gradske uprave Grada Subotice, je uspostavljanje bolje komunikacije lokalne samouprave sa građanima i brže i efikasnije rešavanje, pre svega, komunalnih problema građana.

Subotica je devetnaesti grad, od 27 gradova i opština u Vojvodini, koji dobija kontakt centar, a građani osim pritužbi šalju i sve više svojih predloga, rekao je Tomislav Stantić.

- Moj najsnažniji utisak unazad nekoliko nedelja je da građani sve više postaju partneri u radu sa gradovima i opštinama, jer oni ne samo da šalju svoje žalbe i pritužbe, nego imaju sve više i svojih predloga. Primedbe građana su raznorodne, to su u skoro svakom centru problemi sa psima laticama, kao i problematika iz komunalne sfere, koja je i prevashodna obaveza svake lokalne samouprave, kazao je Stantić.

Gradonačelnik Vučinić je rekao da je Kontakt centar najavljen sredinom godine, ali da se čekalo da sa radom počne Komunalna policija, koja će, kao i javna komunalna preduzeća, učestvovati u rešavanju problema koje građani prijavljuju.

- Tražeći način kako što bolje da odgovorimo zahtevima građana, smatrali smo da je veoma važna komponenta i rad Komunalne policije. Sa druge strane, znajući da postoji efikasna Gradska uprava, znamo da možemo pružiti sve odgovore koji se odnose na rad Gradske uprave, ali ono što smo želeli jeste da uspostavimo partnerski odnos i sa onim komunalnim preduzećima na čiji rad, ili iz čijeg okvira rada i delatnosti, ima najviše žalbi, primedbi i sugestija, a to su Direkcija za izgradnju grada, "Čistoća i zelenilo" i "Vodovod i kanalizacija". U tim preduzećima pokušali smo da pronađemo partnere i osobu koja će biti zadužena da u roku od 48 sati pruži odgovore, istakao je Saša Vučinić.

Izvor: www.subotica.rs

GRADSKA UPRAVA

POLENA AMBROZIJE SVE MANJE, A ALERGIČNI MUKU MUČE

Akcija suzbijanja ambrozije dala je dobre rezultate i zahvaljujući višegodišnjem košenju zaparloženih površina koncentracija polena u vazduhu konstantno se smanjuje, saopšteno je na konferenciji za novinare održanoj 17. oktobra, povodom okončanja ovogodišnjih aktivnosti na suzbijanju ove izuzetno agresivne i na našim prostorima, zbog klimatsko-geografskih karakteristika, veoma rasprostranjene korovske biljke.

Član Gradskog veća zadužen za komunalne delatnosti i zaštitu životne sredine, mr Suzana Dulić, kazala je da je ove godine akcija uklanjanja ambrozije sprovedena na 110 hektara gradskog građevinskog zemljišta, 170 hektara zaštićenog prirodnog dobra i na 260 hektara poljoprivrednog zemljišta, kao i da su za te aktivnosti izdvojena značajna sredstva.

- Za košenje ambrozije na gradskom građevinskom zemljištu iz Fonda za zaštitu životne sredine obezbedili smo tri i po miliona dinara, oko četiri miliona dinara izdvojeno je za sprovođenje aktivnosti na zaštićenim prirodnim dobrima, a i Služba za poljoprivredu izdvojila je značajna sredstva za uklanjanje ambrozije na poljoprivrednom zemljištu, rekla je Suzana Dulić.

Javno komunalno preduzeće „Čistoća i zelenilo“ uklanjalo je ambroziju i parložnu travu sa javnih površina putem mehaničke primene, sem na nepristupačnim mestima.

KONTAKT CENTAR 024 – ZA GRAĐANE

RADNO VREME

Kontakt centar radnim danima radi od 7 do 19 časova. Osim ličnog podnošenja primedbi, u prostorijama Uslužnog centra Gradske uprave Subotica od 7 do 17 časova, građani mogu da podnose prijave i putem telefona na broj 024/626-999 (posle 19 časova može se ostaviti poruka), SMS-a na broj 069/626-999, e-mail adrese kontaktcentar@subotica.rs ili web strane Grada Subotice www.subotica.rs. Tokom 48 sati stranka dobija informaciju kada će prijavljeni problem biti rešen, a dosadašnja praksa, odnosno tri meseca eksperimentalnog rada tokom kojih su građani Centar kontaktirali oko 900 puta i gde je preko 80 odsto slučajeva već rešeno, pokazala je da se problem u tom vremenskom intervalu može i rešiti.

PRETEČA - INFO EKO

Udruženje TERRA'S je bilo partner Gradskoj upravi Subotica u realizaciji projekta KONTAKT CENTAR 024. Odluka o partnerstvu je logičan sled saradnje od aprila 2010. godine kada je osnovan Info eko centar u tadašnjoj gradskoj Službi za komunalne poslove, preduzetništvo i zaštitu životne sredine. To je, između ostalog, podrazumevalo dežurstvo predstavnika udruženja koji su u kontaktu sa građanima pokušavali da reše njihove ekološke probleme. Prateći rad Info eko centra, Gradska uprava je uvidela njegov značaj i postao je osnova za formiranje KONTAKT CENTRA 024 u Uslužnom centru za brže rešavanje problema građana, ne samo ekoloških, već i komunalnih.

S druge strane, iz Info eko centra je izrastao Regionalni Arhus centar koji je otvoren 4. marta na Otvorenom univerzitetu i koji usko sarađuje i nadopunjava sa Kontakt centrom 024.

Suzbijanje ambrozije uspešno je sprovedeno i na poljoprivrednom zemljištu, ali bi u narednim godinama ambrozija trebalo da se suzbija na površini od 300 do 350 hektara, smatra šef Službe za poljoprivredu, Mirko Ostrogonac.

- Po nekim našim procenama i zapažanjima, realno je planirati da se ambrozija suzbija na površini od 300 do 350 hektara poljoprivrednog zemljišta. Od 60 do 65 procenata zemljišta odnosi se na državno zemljište koje iz određenih razloga nije obrađeno, odnosno nije dato u zakup i na taj način je bilo prepušteno parlogu, a manji deo površina je vlasništvo individualnih poljoprivrednih proizvođača, istakao je Mirko Ostrogonac.

Prema podacima Zavoda za javno zdravlje, od 2005. godine, kada je Zavod i počeo sa merenjem aeroalergenog polena u vazduhu, koncentracija polena ambrozije konstantno se smanjuje, kazala je Tatjana Škorić.

- Kada bismo poredili 2005. godinu i 2011. godinu, možemo da zaključimo da je maksimalna dnevna koncentracija polena ambrozije ove godine pet puta niža, naglasila je Tatjana Škorić.

Služba za inspeksijsko-nadzorne poslove ove godine imala je sveobuhvatan zadatak, rekao je komunalni inspektor, Arpad Koso.

- Ove godine trebalo je i da udovoljimo prijavama građana, i da ispratimo posebne ugovore. Od strane građana imali smo 137 prijava. Neke lokacije su se poklapale tako da smo obavili 126 uviđaja. Tamo gde smo uspostavili kontakt sa vlasnicima izrečeno je 69 opomena i one su, osim dve, i ispoštovane. Trenutno radimo na prekršajnim prijavama. Imamo 12, koje će biti prosleđene sudiji za prekršaje, a još u 22 slučaja u toku je postupak gde ćemo, najverovatnije, takođe podneti prekršajne prijave, kazao je Arpad Koso.

Poštovane sugrađanke i sugrađani,

U okviru višegodišnjeg projekta „Subotica zna šta je kompostiranje“ Kompost Tim Ekološkog udruženja građana „Horizonti“, svoje aktivnosti u 2011. godini realizuje na teritoriji MZ „Željezničko naselje“. Vaša ulica, 51. Divizije, izabrana je za uključivanje u kompost mrežu. Nudimo Vam mogućnost da kompostirate u dvorištu, te da svojim ekološkim delovanjem smanjite količinu biorazgradivog otpada na deponiji. Kompostiranjem dobijate korisnu materiju kojom možete prihranjivati cveće, travnjake, drveće...

Na ovaj poziv Kompost Tima su odgovorili stanovnici dolaskom na seminar, 19. septembra, u prostorijama MZ „Željezničko naselje“. Njih je pozdravila koordinatorka, Ksenija Marton, upoznavajući ih sa celokupnim projektom koji od prvog dana podržava Gradska uprava preko Službe za zaštitu životne sredine i održivi razvoj. O radu ove službe, posebno o nedavno usvojenom Lokalnom planu upravljanja otpadom, govorila je, mr Gordana Gavrilović, nakon čega je usledilo predavanje o kompostiranju, stručnjaka Kompost tima, dipl. inž. Ane Bošnjak, uz asistenciju, Gabora Molnara.

Većina polaznika je izrazilo želju da dobije drvene kompostere, ali ih je ovoga puta obezbeđeno sedam. Uručeni su u akciji „Kompost karavan“ koji je krenuo 22. oktobra iz ulice 51. Divizije. Mogla bi da promeni naziv, jer su naši sugrađani dobili i table sa natpisom „Kompost ulica“, kako bi propagirali zaštitu životne sredine. U Subotici je za sada oko 50 domaćinstava uključeno u projekat „Subotica zna šta je kompostiranje“, koji se realizuje u našem gradu od 2006. godine.

Kompost Tim Ekološkog udruženja građana HORIZONTI je u saradnji sa Službom za zaštitu životne sredine Gradske uprave Subotica, proteklih godina organizovao niz zanimljivih predavanja za odrasle, ali i decu. Mnoge škole su deo Kompost mreže, a o ovom načinu reciklaže se uči na zanimljiv način, kroz priču i filmove.

- U subotu smo podelili kompostere i table građanima koji su učestvovali na seminaru u MZ „Željezničko naselje“. Slično je urađeno i u naselju Aleksandrovo, gde je nakon predavanja o kompostiranju formirana mreža kompostera. Želimo da se što više stanovnika priključi - rekla je koordinarka projekta, Ksenija Marton.

ORGANSKO U OSIJEKU

Udruženje TERRA'S je kroz projekat „ORGANICA.net“ organizovalo Studijsko putovanje u Osijek, za predstavnike Predškolske ustanove „Naša radost“ i poljoprivrednike, ali i druge zainteresovane strane kao što su agronomi i studenti turizma.

Prva stanica je bila poseta eko gazdinstvu kod Marice Završki u Dardi gde uzgajaju pretežno kupine od kojih prave džemove, sokove i eko kupinovo vino za koje je već nekoliko puta dobila nagradu za najbolji proizvod. Vlasnica ima i svoju baštu sa povrćem koja služi svakodnevnoj ishrani porodici, pa se tako sva ishrana svodi na organske proizvode. Kako kaže Marica, potpuno su se odvikli od konvencionalnih proizvoda i odmah osete razliku u ukusu namirnica koje jedu.

Nakon toga je sledio obilazak Eko vrtića „Mak“ u Osijeku. Vrtić se

nalazi u centru grada i prima oko 160 dece. Objekat je veoma prostran sa mnogo prostorija koje su opremljene ekološkim materijalima. U tom vrtiću se ništa ne baca i sve se koristi u igri sa decom. Posebno se odlaže smeće u korpu za otpatke, no tome predhodi rezvrstavanje sekundarnih sirovina za reciklažu, kao što su slaklene i plastične boce, papir, organski otpad za kompostiranje. Deca uče da kompostiraju i da se igraju prirodnim materijalima, a pri tome razvijaju svoju kreativnost u slikanju i pravljenju raznih figura i ukrasnih predmeta od recikliranog papira, kartona, raznih semenki i slično.

Težnja je bila da ovom posetom predstavnici PU „Naša radost“ unesu mnogo više kreativnosti u svoj rad i da sami dobiju ideju i inicijativu za pisanje i realizaciju projekata u oblasti zaštite životne sredine prilikom odgajanja dece. Glavna upravica je podstakla prisutne da takvu inicijativu mogu i sami pokrenuti ukoliko imaju ideje.

Studijsko putovanje se nastavilo na gazdinstvu „Orlov put“ Gorana Guska koji se već dugi niz godina bavi organskom poljoprivredom, te po tim principima spaja ratarstvo, voćarstvo i stočarstvo.

Nakon ručka koji je kompletno baziran na organskim proizvodima, poljoprivrednici su održali sastanak koji je imao za cilj da se proizvođačima iz Srbije približe njihova iskustva, te da im se ukaže na značaj udruživanja u organskoj poljoprivredi. Usledila je diskusija o svim aspektima organske proizvodnje, postavljana su pitanja, te razmenjena mišljenja, tako da je ovaj susret doprineo novom iskustvu poljoprivrednih proizvođača iz obe regije.

Ovo studijsko putovanje je organizovano kroz projekat „ORGANICA.net“ koji finansira Evropska unija, a realizuje ga Udruženje TERRA'S iz Subotice i Druga Slap iz Osijeka, kroz IPA prekogranični program Hrvatske i Srbije.

BIOFEST 2011.

SA ORGANSKIM PROIZVODIMA U EVROPU

U organizaciji Udruženja TERRA'S, na Otvorenom univerzitetu je 14. i 15. oktobra održan 7. Međunarodni festival organskih proizvoda BIOFEST 2011. Ovogodišnja manifestacija je deo projekta ORGANICA.net, koji podržava EU, a sprovodi ga Udruženje TERRA'S u saradnji sa Udrugom Slap iz Osijeka u okviru IPA prekograničnog programa Hrvatske i Srbije.

BIOTERMÉKEKKEL EURÓPÁBA

A TERRA'S Egyesület szervezésében tartották meg a Szabadegyetemen október 14.-én és 15.-én a 7. Nemzetközi Biotermék Fesztivált, BIOFESZT 2011. Az idei rendezvény része az ORGANICA.net projektumnak, amelyet az Európai Unió támogat és amelyet a TERRA'S Egyesület az észéki Slap Egyesülettel együttműködve valósít meg az IPA Horvát-Szerb Határon Átnyúló Program keretében.

MEĐUNARODNA KONFERENCIJA

Razvoj organske poljoprivrede kao održivom, multifunkcionalnom i konkurentnom modelu proizvodnje hrane jedan je od neophodnih uslova za pridruživanje EU. Stoga je za ovogodišnju međunarodnu konferenciju Biofesta odabrana tema: "Koraci u približavanju EU u oblasti organske poljoprivrede", koja je održana upravo za vreme objavljivanja informacije o predlogu dobijanja statusa kandidata naše zemlje za pridruživanje EU, što bi trebalo biti i potvrđeno krajem godine.

O stanju i uslovima razvoja organske poljoprivrede u svojim zemljama govorili su predstavnici resornih ministarstava, nevladinih i drugih organizacija iz Hrvatske, Makedonije, Federacije BiH, Crne Gore, Slovačke, Mađarske i Srbije.

Na osnovu izlaganja učesnika međunarodnog skupa može se konstatovati da je zahvaljujući edukativnim, promotivnim i savetodavnim aktivnostima, pre svega civilnog sektora, stvorena solidna baza eko farmera i preduzetnika sa raznovrsnim programom organskih proizvoda u ovom delu Evrope. Njihovo iskustvo nesporno dokazuje da i pored niza poteškoća vredi istrajati u organskoj poljoprivredi, jer se uloženi kapital višestruko vraća kroz zdravlje ljudi i unapređenje kvaliteta životne sredine.

Međutim, da bi organska poljoprivreda postala zaista realna i ostvariva razvojna šansa zemalja Zapadnog Balkana, treba joj obezbediti određenu infrastrukturu: neophodno je nastaviti sa usaglašavanjem zakonske regulative sa legislativom EU, nužno je doneti nedostajuće pravilnike, izdvojiti više finansijskih sredstva za proizvođače, udružiti poljoprivrednike u moderne i tržišno orijentisane zadruge odnosno kooperative, formirati edukativne i savetodavne centre, intenzivnije uključiti naučno-istraživačke i obrazovne institucije i neminovno je i dalje razvijati međunarodnu saradnju koja je i omogućila dostignuti nivo organske poljoprivrede u ovom delu Evrope.

Za ostvarenje navedenih aktivnosti više nije dovoljan entuzijazam civilnog sektora već navedena pitanja moraju se sistematski rešavati kroz partnerski odnos sa državnim organima i vladinim institucijama

NEMZETKÖZI KONFERENCIA

A biogazdálkodás, mint a fenntartható, multifunkcionális és versenyképes élelmiszer-termelés modelljének fejlesztése, az uniós csatlakozás egyik elengedhetetlen feltétele. Ezért a Biofest idei nemzetközi konferenciájának témája: "Lépések az EU felé az organikus mezőgazdaság területén" volt, melyet éppen abban az időben tartottak, amikor közzétették az információt mely szerint hazánk EU tagjelölt státuszt kellene hogy kapjon, ezt reményeink szerint az év végéig meg is erősítik.

Az organikus mezőgazdaság helyzetéről és fejlesztésének feltételeiről hazájukban, beszámoltak az illetékes minisztériumok, kormányzati és egyéb szervezetek képviselői Horvátországból, Macedóniából, Bosznia-Hercegovinából, Montenegróból, Szlovákiából, Magyarországról és Szerbiából.

A nemzetközi konferencia résztvevőinek előadása alapján leszögezhetjük, hogy, elsősorban a civil társadalom, oktatási, promóciós és tanácsadói tevékenységének köszönhetően, Európának ezen a részen létrejött az öko-gazdálkodók és vállalkozók szilárd bázisa az organikus termékek változatos programjával. Tapasztalatuk kétségtelenül azt bizonyítja, hogy a számos nehézség ellenére is érdemes kitartani az organikus gazdálkodás mellett, hiszen a befektetett tőke többszörösen megtérül az emberek egészségén és a környezet minőségének javításán keresztül.

Mindazonáltal, ahhoz hogy az organikus mezőgazdaság valóban egy reális és megvalósítható fejlesztési lehetőséggé váljon a Nyugat-Balkán országokban, szükséges megfelelő infrastruktúrát biztosítani számára: folytatni kell a jogszabályok harmonizációját az EU-jogszabályokkal, elengedhetetlen meghozni a hiányzó szabályzatokat, több pénzügyi forrást biztosítani a termelőknek, társítani a gazdákat modern és piacorientált szövetkezetekbe azaz kooperatívákba, oktatási és tanácsadó központokat létrehozni, a tudományos-kutatási és oktatási intézményeket intenzívebben bekapcsolni, valamint elengedhetetlen továbbfejleszteni a nemzetközi együttműködést, ami tulajdonképpen lehetővé tette az organikus mezőgazdaság ezen szintjének elérését Európának ezen a részén.

A felsorolt tevékenységek megvalósításához már nem elegendő a civil társadalom lelkesedése, ezekkel a kérdésekkel módszeresen kell foglalkozni a kormányzati szervek és állami intézményekkel való partnerségen keresztül.

UDRUŽIVANJE POLJOPRIVREDNIKA

Drugi deo konferencije bio je posvećen kooperativama – savremenom modelu udruživanja preduzetnika i afirmaciji pozitivnih efekata kooperacije u oblasti organske proizvodnje hrane u Hrvatskoj, Makedoniji i Srbiji. Nakon teorijskog izlaganja uvodničara, usledili su praktični primeri iz prakse zemalja iz regiona, ali i Italije o čemu je govorio, Josip Mamužić, iz Udruženja TERRA'S koji je izrazio želju da se konačno na ovim prostorima okupe poljoprivrednici i svi ostali zainteresovani, jer samo udruženji mogu biti konkurenti na tržištu. Dogovoreno je da se i sledeći susret upriliči na Otvorenom univerzitetu kad će se konkretizovati model i način povezivanja.

A MEZŐGAZDASÁGI TERMELŐK TÁRSULÁSA

A konferencia második része a kooperatívákna – a vállalkozók korszerű társulási modelljének lett szentelve, valamint az organikus élelmiszer-termelés területén történt társulás pozitív hatásai afirmációjának Horvátországban, Macedóniában és Szerbiában. Az elméleti előadásokat gyakorlati példák követték a régió országaiából, de Olaszországból is, melyet Josip Mamužić ismertetett a TERRA'S Egyesületből, aki kifejezte azon óháját, hogy végre társuljanak a régió mezőgazdasági termelői és más érdekelt felek, mert csak együttesen lehetnek versenyképesek a piacon. Megállapodás született, hogy a következő találkozót is a Szabadegyetemen szervezzék meg, amikor is konkretizálni fogják a társulás modelljét és módját

IZLOŽBA I DEGUSTACIJA

Nekoliko stotina učesnika i posetilaca BIOFEST-a, imalo je priliku da pogleda šta je zabeležio objektiv fotoaparata predstavnika udruženja TERRA'S I SLAP, na izložbi pod nazivom „ORGANICA. net u slikama“. Takođe, su uživali u predstavljanju organskih proizvoda petnaestak izlagača iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Srbije. Omogućena im je nabavka zimnice, svežeg voća i povrća, kozmetičkih preparata, a mnogi su uživali u Terasovom organskom doručku i biočajanci.

KIÁLLÍTÁS ÉS KÓSTOLO

A BIOFEST több száz résztvevőjének és látogatójának lehetősége nyílt megtekinteni az „ORGANICA.net képekben” elnevezésű kiállításon, hogy mit rögzített a TERRA'S és SLAP egyesületek képviselői fényképezőgépének objektíve. Továbbá, élvezhették tizenöt horvátországi, bosznia-hercegovinai, montenegrói és szerbiai kiállító organikus termékeinek a bemutatóját. Lehetőségük nyílt megvásárolni a télirevalót, friss gyümölcsöt és zöldséget, kozmetikai termékeket, és sokan élvezték a TERRA'S organikus reggelijét és bio-teáját.

BIO
fest
7